

# הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

## ע"ה

### עין משפט גזר מצוה

בה א מיי פ"ד מהל' רוצה  
הלכה ו סגן לאוין  
קסג:  
בו ב מיי פ"ב הלכה  
ח:  
בו ג ד מיי פ"ב הלכה ז:  
בה ה ו מיי פ"ב הלכה ח:  
בב ז מיי פ"ב הלכה ט:  
בא ח ט מיי פ"ב הלכה י:  
בא ח ט מיי פ"ב הלכה י:  
לא י כ מיי פ"ב מהל' מקי  
מנון הלכה ז:  
לב ל מיי פ"ב הלכה ח:  
לב מ מיי פ"ד מהל' רוצה  
הלכה ג ה:

**בגוסם** בידי אדם. מימה אותו שעשאו גוסם אמאי פטור הא רוב גוססין למיטה<sup>(ז)</sup> ואמרינן זריש בן סורר (לעיל דף סט:) דהולכין דנידי נפשות אחר הרוב והמכה חזירו ואמרוהו למיטה ומת מי לא מייחזי והא נמי אמרוד למיטה הוא וי"ל דקיון שהקילה עליו תורה שחושבין אותו כדאמרין צמנון זלע"פ שאמרוהו למיטה אין הורגין כל זמן שהוא חי וזימנין נמי לאומדין למיטה ומי אף על גב דרוצא מיימי הלכך כיון שצא אחר והרגו פטור ומדע דהא אשכחן גוסם בידי שמים נחשב כמי לחייב את ההורגו זלע"ג רוב גוססין למיטה הלכך אין לתמוה צגוסם בידי אדם אס נחשבנו כמי לפטור מי שעשאו גוסם:

אי לאו כחו טויל נסחם. תפול מיד כנגדה ולא ללדדין: אלא כח כחוש הוא. אינו כמו חזק אלא קלת כמו יש כאלו והוא ללא אזלה לעיל משום שכלה כח חזק הזריקה והאבן חוזרת לארץ אבל עדיין הולכת היא ממקלת כמו: ה"ג ר' יהודה בן צביא אומר צוה אחר זה האחרון חייב וכו': ע"ד דלויא כל נפש. וכיון דמתחילה סייגו עד הראשונים בהריגתו ליכא כולה נפש צמכת האחרון: כל דהוא נפש. אפי' מקלטה ומיניה היכא דהכחו צבת אחת לא קטלינן ולכלה דאש כח יכה אמר רמננא ולא שנים שנסחבו: הלכ מודים בהורג אף אדם טריפה. כגון נקב הושטת אף קרום המוח: שהוא פטור. מבלא אפליגו ציה שמע מינה כיון דליכריס חמיכת סימנין חיותו גזרל קטילת חשיב ליה: צגוסם זידי שמים. וצא אחר והרגו הכל מודים שחייב ללא איתעביד ציה מעשה זרישא והרי הוא כמי: צגוסם זידי אדם. כגון זה שקרוב למות מחמת המכות אללא לא עשאוהו הראשונים טריפה: מחסכי סמנין. סימנ חיותא: כל נפש להציא וכו'. דמשמע כל דהוא נפש: שהוא חייב האחרון: ובערב הרע. והרי לראוהו רוצח: שלא בפני צ"ד. ואתה צא לחייבו על פי עדים פטור דאין עדותן עדות דהיא עדות שאי אתה יכול להזימה לקיים צה דין הזמה שאס הזומו אין נהרגין דגזרל קטילת צעו למיקטל: אס טריפה. אדם טריפה ורצנו חזירו צמטכ זכור: חייב. דהא איכא הנאה: כמאן דמשמש מט. רוצע את המת: והא איה ליה הנאה. אבל רוצע את המת ליכא הנאה שעבר חמימותו ולחלותו ולנטול: עדי טריפה. שהן עמאן טריפה: שהומו נהרגין. דכתיב ובערת הרע מקרקך: לפי שאינן צוומי וצומין. צדין וצומי וצומין. אותם שהיומוס ואמרו להם צחותה שעה עמנו היימס אס היו צדין שנים אחרים וצומינן אותם לומר היאך אתם צומינן את אלו והרי אתם עמנו היימס צמקוס פלוני אין הצומינן שנמלאו עכשיו וצומינן נהרגין משום דגזרל קטילת צעו למיקטל הלכך כי לא אחזמו נמי לא מקטלי הנן טריפה אפומיירו דהוה ליה עדות שאי אתה יכול להזימה ולא מקטלי. ולרצא כיון דעדות וצומינן חדוש הוא זלע"ג דהו עדות שאי אתה יכול להזימה מקטלי: וצומי וצומין. הצומינן את הראשונים כשהן נעשו וצומינן הוה להו וצומינן של וצומינן קמאי. כל עדות וצומס קרו וצומי של נדון כדאמרין וצומי צת כהן צאלו הן הנחנקין (למן דף סד:) וגם צעליו יומת. כלו' כמימת צעלים (בסנהדרין דף טז.) כך מימת השור. ולהא מילתא נמי מקשינן להו דכיון דאילו קטיל מריה שלא צב"ד לא מקטיל על פי

**תורה אור השלם**  
1. ויאוי בי יכה כל נפש אדם מות יקומת:  
2. והנביא יהוא אלהים הקדוש יהוא יקומת כי דבר קרה על יד אלהים המוציא אתכם מארץ מצרים והפקד מבית עבדי להדיחמן מן הדרך אשר צוף יי אלהיך ללקחת בה ובערה הרע מקרקך:  
3. ואם שור נקח הוא מתמל שלשם והועיד בבקליו ולא ישקרו והמית איש או אשה השור יסקל וגם בעליו יקומת:  
4. אם יקוס והתהלך בחורץ על משענתו ונקח המפכה רק שבתו יתן ורפא ירפא:  
שמות כא ט

**מוסף רש"י**  
והכוונה עשרה בני אדם כרו פטורין. שאין ידוע אם ידו מי נהרג (ב"ב י: דעתיך שיהא כל נפש אדם. כל הנפש ואלו כח מכה לא הנפש ופטוריס ממימה (שם) וכל עדות שאי אתה יכול להזימה לא שמה עדות. דרמננא אמר (נדרים יט) ודרכו השופטים היטע והנה עד שקר העד וגו' ועשית לו כאשר יזמם לפשותו וגו' עדות שאתה יכול לקיים עמו מודה הזמה הוא עדות ואי לא לא (פסחים יב) ובעיני ע"ל (שם.) בין שיגידו הוא עומד. ובלא טומת הנפש יא לאס (ב"ב ב.) לפיכך מכיש בסוף. דהוה ליה כאלו הענו צביק. שהורג ממש הוא ולא גורס (שם.) נחש בסקילה. כיון שור הורג אלס דכתיב השור יסקל (שם.) שרגלים לדרב. שלא מחמת כחאה. האילו ומתחלה יוקל ממה שהיה (נדרים סה.)

ב"ד חייב שלא בפני ב"ד פטור בפני ב"ד חייב דכתיב<sup>2</sup> ובערת הרע מקרקך שלא בפני ב"ד פטור דהויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה הא תו למה לי היינו הך הרובע את הטריפה איצטריכא ליה מהו דתימא ליהוי כמאן דמשמש מת וליפטור קמ"ל דמשום הנאה הוא והא אית ליה הנאה ואמר רב אשי אמר אפילו עדי טריפה שהומו אין נהרגין עדי טריפה שהומו וצומין ואמר רבא שור טריפה שיהרג חייב וישור של אדם טריפה שהרג פטור מאי טעמא אמר קרא<sup>3</sup> השור יסקל וגם בעליו יומת כל היכא דקרינא ביה וגם בעליו יומת קרינן ביה השור יסקל וכל היכא דלא קרינן ביה וגם בעליו יומת לא קרינן ביה השור יסקל רב אשי אמר אפילו שור טריפה נמי שהרג פטור מאי טעמא כיון דאילו בעלים הוה פטורי שור נמי פטור: שייסה בו את הכלב וכו':<sup>7</sup> אמר רב אחא בר יעקב כשתמצא לומר לדברי ר' יהודה ארס נחש בין שיניו הוא עומד לפיכך<sup>8</sup> מכיש בסוף ונחש פטור לדברי חכמים<sup>9</sup> ארס נחש מעצמו הוא מקיא לפיכך נחש בסקילה<sup>10</sup> והמכיש פטור: **מתני'** והמכה את חברו בין באבן בין באגרוף ואמרוהו למיתה והיקל ממה שהיה ולאחר מכאן הכביד ומת חייב ר' נחמיה אומר פטור שרגלים לדבר: **גמ'** תנו רבנן את זו דרש רבי נחמיה<sup>4</sup> אם יקום והתהלך בחורץ על

הרובע את הטריפה חייב טריפה שרבע בפני ב"ד חייב שלא בפני ב"ד פטור בפני ב"ד חייב דכתיב<sup>2</sup> ובערת הרע מקרקך שלא בפני ב"ד פטור דהויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה הא תו למה לי היינו הך הרובע את הטריפה איצטריכא ליה מהו דתימא ליהוי כמאן דמשמש מת וליפטור קמ"ל דמשום הנאה הוא והא אית ליה הנאה ואמר רב אשי אמר אפילו עדי טריפה שהומו אין נהרגין עדי טריפה שהומו וצומין ואמר רבא שור טריפה שיהרג חייב וישור של אדם טריפה שהרג פטור מאי טעמא אמר קרא<sup>3</sup> השור יסקל וגם בעליו יומת כל היכא דקרינא ביה וגם בעליו יומת קרינן ביה השור יסקל וכל היכא דלא קרינן ביה וגם בעליו יומת לא קרינן ביה השור יסקל רב אשי אמר אפילו שור טריפה נמי שהרג פטור מאי טעמא כיון דאילו בעלים הוה פטורי שור נמי פטור: שייסה בו את הכלב וכו':<sup>7</sup> אמר רב אחא בר יעקב כשתמצא לומר לדברי ר' יהודה ארס נחש בין שיניו הוא עומד לפיכך<sup>8</sup> מכיש בסוף ונחש פטור לדברי חכמים<sup>9</sup> ארס נחש מעצמו הוא מקיא לפיכך נחש בסקילה<sup>10</sup> והמכיש פטור: **מתני'** והמכה את חברו בין באבן בין באגרוף ואמרוהו למיתה והיקל ממה שהיה ולאחר מכאן הכביד ומת חייב ר' נחמיה אומר פטור שרגלים לדבר: **גמ'** תנו רבנן את זו דרש רבי נחמיה<sup>4</sup> אם יקום והתהלך בחורץ על

עדים כדאמרין לעיל שור נמי לא מקטיל: כיון דאילו הו צעלים. טריפה דכותיה לא הו מקטיל שור טריפה נמי לא מקטיל דהא למימת צעלים הוקש: שייסה. גירסה: השיך. שאחז הנחש והוליכו והשיך הנחש צצצרו: צין שיניו עומד. והרי הוא כחוקע סקין צצצטו ללאו גרמא הוא שהרי כלי משחיתו צידו: מכיש בסוף. כדן רוצח: מעצמו מקיא. צנשיכו וכשהשיכו זה עדיין אין צו כדי להמית לפיכך גרמא צעלמא הוא אף על פי שידע ספוסו להקיא מניה לאו מכחו מיית: לפיכך נחש צצצילה. כדן שור שהמית לכל צהמה ומיה כשור הן<sup>11</sup> אללא שדבר הכמוצ צהו: מתני' ואמרוהו למיטה. צית דין. אצל אמרוהו תחילה לחיים אפילו לרבנן פטור כלקמן [ע"כ]: והיקל ממה שיהי. וחזרו ואמרוהו לחיים: שרגלים לדבר. שלא מת מחמת מכה זו שהרי היקל: